

HORTEN
KOMMUNE

BYSTRATEGI ÅSGÅRDSTRAND

BYLIV - BRUK - IDENTITET - KUNSTNERBYEN

SAMMENDRAG

Bystrategien er utarbeidet på grunnlag av nye registreringer og analyser blant annet DIVE-analyse, trafikkanalyse, samt medvirkning med representanter fra barneskole og fra lokale foreninger og lag.

Viktige funn i arbeidet:

- Det historiske bygningsmiljøet er en viktig del av Åsgårdstrands identitet og kvalitet.
- Munchs virke og historie i Åsgårdstrand må komme bedre frem i bybildet.
- Overgang fra samlevei til bygate over torget på Rv 311 kommer brått på. Ankomsten til Åsgårdstrand sentrum bør være tydeligere markert.
- Bil og trafikk preger byens to urbane plassrom, Torget og Thaulows plass. Myke trafikanter bør få en høyere prioritering i byen.
- Det mangler offentlige sitteplasser i flere offentlige rom.
- Byen har grønne rom med potensial for bedre utnyttelse og bruk.
- Bekken som går i rør gjennom området er en utnyttet ressurs for biologisk mangfold og opplevelseskvalitet. Det er ønske om vannelementer i offentlige rom.
- Byen mangler en møteplass for barn og unge i sentrum. Det er stort ønske om et allaktivitetshus.

HORTEN
KOMMUNE

Alle bilder uten fotograf er kommunens eiendom, men kan brukes med speisell tillatelse fra Horten kommune.
Forsidefoto: Horten kommune.

INNHOOLD

Sammendrag	2	Barn og byen	20
Innhold	3	Idedugnad	22
		Kunstnerbyen	24
INTRODUKSJON	4		
Forord	5	BYSTRATEGI	26
Bakgrunn	6	Overordnede grep	28
Grunnlag og medvirkning	7	Kunstnerbyen	30
		Torget, Eplehagen og gamle Skolegård	32
REGISTRERINGER OG ANALYSE	8	Thaulows plass	34
Historie og situasjon	9	Rådhuskvartalet	36
Akser, siktlinjer og åpne flater	10	Havna og strandparken	38
Grønnstruktur vs. grå flater	11	Bakkeåsen park	40
Forbindelser vs. barrierer	12	Idrettsplassen	42
Byrom - møteplasser	13	HANDLINGSPLAN	44
Mennesker i byrom - om registreringene	14		
Mennesker i byrom - havna	15		
Mennesker i byrom - Badeparken	16		
Mennesker i byrom - Thaulows plass	17		
Mennesker i byrom - Torget	18		
Mennesker i byrom - Paletten	19		

An aerial photograph of a coastal town in winter. The town is densely packed with houses, many with red roofs, and is covered in snow. In the foreground, there is a large harbor with a stone breakwater. Numerous sailboats are docked at the piers. A large, multi-story building is visible near the harbor entrance. The word "INTRODUKSJON" is overlaid in large, white, bold letters across the center of the image.

INTRODUKSJON

Foto: Ole Kristiansen

FORORD

Åsgårdstrand er en av Horten kommunes to byer. Byen har en innholdsrik historie og verdifulle bo- og bygningsmiljøer som er av stor verdi for både innbyggerne og besøkende. Byen er kjent langt utover landets grenser, spesielt på grunn av Edvard Munch, og det kommer hvert år mange mennesker hit fra hele verden.

Bystrategien er ett av flere grunnlagsdokumenter i arbeidet med ny områdeplan for den eldste delen av byen. I tillegg er det laget en trafikkanalyse, en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) for den gamle trehusbebyggelsen og en kulturhistorisk stedsanalyse (DIVE). I arbeidet med bystrategien har spesielt DIVE-analysen vært viktig.

Asplan Viak har laget strategidokumentet i nært samarbeid med representanter fra kommunen. Skoleelever og representanter for lag og foreninger har også vært involvert, samt andre enkeltpersoner, både besøkende og fastboende.

Bystrategien viser gjennom konkrete forslag hvordan Åsgårdstrand kan utvikle seg videre, på kort og lengre sikt. Forslagene må følges opp med politiske vedtak i økonomi- og handlingsplaner fremover, slik at vi sammen utnytter mulighetene kommunens eldste by har.

Håpet er at bystrategien vil gi viktige bidrag til at Åsgårdstrand blir et enda bedre sted å vokse opp, leve, arbeide og besøke i årene som kommer. Tusen takk til alle som har bidratt!

Horten kommune 29. mars 2017

Ragnar Sundklakk
Administrasjonssjef

BAKGRUNN

Utarbeidelse av bystrategi skjer som ledd i arbeid med områdereguleringsplan for Åsgårdstrand. Formålet med områdereguleringsplanen er å styrke bevaringen av det gamle Åsgårdstrand, og å vurdere hvilke muligheter stedet har for videre vekst og utvikling som bysenter og sted.

I arbeidet med kommunedelplanen for Horten sentrum, vedtatt 7.9.2015 (saksnr. 102/15), ble det utført en bystrategi av Gehl-arkitekter. Erfaringene viste at denne strategien ga et godt analysegrunnlag for å forstå byutviklingsbehov spesielt med fokus på fotgjengere og syklister som brukergruppe, og med mål om mer aktivitet og liv i byen, med kultur som byutviklingsfaktor.

Som en del av områdeplanen for Åsgårdstrand, skal det lages en lignende bystrategi som vil drøfte utfordringer og muligheter for byutviklingen i byen.

Arbeidet er en del av revitalisering av Kunstnerbyen Åsgårdstrand:

“Arbeidet med revitalisering av Kunstnerbyen Åsgårdstrand vil omfattes av prosessen med en områdeplan for Åsgårdstrand. I dette arbeidet skal det utarbeides en bystrategi.”

(14.12.15, saksnr. 146/15).

Ønsket resultat:

- En felles forståelse for en fremtidig utvikling av Åsgårdstrand som by: en by å bo og leve i, historisk by, kunstnerby, besøksby, badeby, liten by.
- Ivareta en langsiktig og bærekraftig utvikling av Åsgårdstrand.

Formål med bystrategien:

- Skape utgangspunkt for en helhetlig planlegging og felles mål for byen.
- Revitalisere kunstnerbyen Åsgårdstrand
- Tilrettelegge for gode byrom der det er godt for mennesker å oppholde seg og møtes.
- Skape premisser for videre arbeid med områdereguleringsplanen
- Ta vare på og forsterke byens identitet og kvaliteter for gående – ikke en bilby

Problemstillinger:

- Hva skaper et godt byliv i Åsgårdstrand?
- Hva er Åsgårdstrands identitet?
- Hva er kunstnerbyen Åsgårdstrand?
- Hvordan skal Åsgårdstrand by utvikles?

GRUNNLAG OG MEDVIRKNING

Arbeidet ble innledet med faglige registreringer av forbindelser og barrierer, grønnstruktur, siktlinjer og trafikk. Registreringene synliggjør mangler og styrker, muligheter og trusler i eksisterende situasjon, og ligger som kunnskapsgrunnlag for arbeidet.

I tillegg er det innhentet kunnskap om hvordan byen brukes i dag. Dette er gjort ved mapping etter Gehls metode, med bl.a. intervjuer av tilreisende og fastboende. Metoden beskrives nærmere senere i dokumentet. Mappingen ble gjennomført i fem byrom over to dager, 3. august og 13. september i 2016, og viser byen i sommersesong med mye folk og i normaltstand i høstsesong.

Kommunen har brukt to ulike medvirkningsprosesser hvor inviterte innbyggere i Åsgårdstrand har diskutert og reflektert om byen sin. Medvirkningsprosesser i planlegging er viktig for å ivareta innbyggernes interesser. Det er innbyggerne på stedet som bor og bruker området sitt i det daglige liv.

Mange åsgårdstrandinger er glad i byen sin, og mange har ulike meninger om hva de kunne ønske med byen. At det skal være et godt sted å oppholde seg er viktig, uansett hvilken alder, bruk og interesse du har. Dette er også viktig for de tilreisende.

Barn og unge i Åsgårdstrand er inkludert i medvirkningen i et opplegg kalt "Barn og byen", og det ble arrangert en idédugnad der representanter fra organisasjoner, foreninger og lag satt sammen med administrasjonen for å snakke om Åsgårdstrands kvaliteter og muligheter som by.

REGISTRERINGER OG ANALYSE

HISTORIE OG SITUASJON

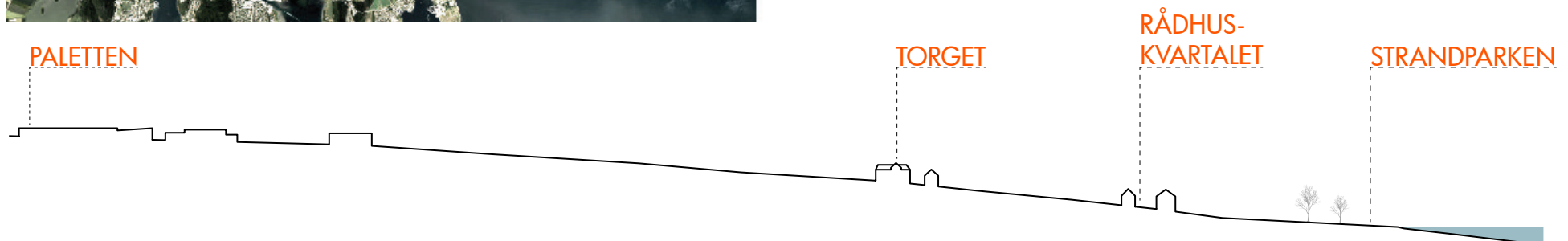

Navnet Åsgårdstrand kommer fra gårdsnavnet Åsgård og stranden som hørte til gården som stammer fra terrengformasjonen Ås(høyde). Stedet har sin opprinnelse som fiskerleie og utviklet seg til å bli et ladested under Tønsberg på midten av 1600-tallet, der det ble utskipningshavn for trelast. Åsgårdstrand ble senere lagt under Holmestrand, før det ble egen bykommune i 1837.

Utover 1800-tallet utviklet Åsgårdstrand seg til en badeby, hvor borgerskapets byfolk dro for å feriere. Åsgårdstrand ble brukt som et sommer- og badested til langt ut på 1900-tallet. I 1965 ble Åsgårdstrand og Borre kommuner slått sammen under navnet Borre kommune. I 1988 ble Borre kommune slått sammen med Horten kommune. Åsgårdstrand fikk bystatus i 2010.

Det skrånende terrenget og de trange historiske bygatene skaper både potensial for en spennende by, men også utfordringer i forhold til universell utforming og biltrafikk. Byen har beholdt mye av det historiske preget, med få innslag av nye tilføyelser.

Byen har vært tilholdssted for kunstnere i lang tid og er det fortsatt i dag.

SIKTLINJER OG ÅPNE FLATER

Det er få store, åpne flater i selve byen. Likevel oppleves Åsgårdstrand som åpent og luftig. Dette handler mye om terrenget som faller ned mot sjøen, og at bebyggelsen er tilpasset det fallende terrenget, slik at man har sikt over bebyggelsen som ligger lavere. Dette åpne preget er et viktig trekk ved Åsgårdstrand og bør sikres i påfølgende områderegeringsplan.

Flere av gateløpene gir viktige siktlinjer og gløtt mot sjøen.

Kirketårnet er ett av få landemerker som stikker opp over resterende bebyggelse som et orienteringspunkt i byen.

Den viktigste åpne flaten i kontakt med byen er sjøen. Arealet langs vannkanten i (store deler av) sentrum er offentlig grunn, mye av det med grønt preg eller opparbeidete og tilgjengelige flater. Dette er viktige arealer i Åsgårdstrand og en stor kvalitet ved byen.

GRØNNSTRUKTUR VS. GRÅ FLATER

Åsgårdstrand har et grønt preg og oppleves som en grønn by. Det er ulike typer grønne områder som tilsammen utgjør dette grønne preget, småskog, friområder, private hager, offentlig park, idrettsanlegg.

De mange store løvtrærne bidrar også til dette grønne preget. I tillegg har enkelte trær verdi både i biologisk og kulturhistorisk perspektiv, både enkeltstående trær og trerekker.

Det er viktig å ta vare på dette grønne preget da det sammen med småhusbebyggelsen er en viktig del av Åsgårdstrands karakter.

Byen har også en del grå flater, hovedsaklig i form av asfalt, men det er få utflytende arealer med asfalt fra vegg til vegg mellom husene.

Asfalterte gater er noe man må forvente, men store, utflytende, grå flater er noe som bør unngås. Brolegging, som er et tradisjonelt gatedekke, er en overflate med liv og rytme som harmonerer godt med gamle byområders skjevheter og spor av alder. Dekket var vanligvis forbeholdt veibanen som hadde stor slitasje, mens kantarealer fikk være grønne.

Brolegging bør også unngås som vegg-til-vegg dekke, men kan med fordel brukes for eksempel som del av store flater, som markering av kanter eller til å ta opp skjevheter langs husvegger.

FORBINDELSER VS. BARRIERER

En markant barriere i Åsgårdstrand er fylkesvei 311 som går tvers gjennom byen. Størst oppleves konflikten ved torget, hvor den historiske bebyggelsen ligger tett på veien og fortavene er smale, slik at man som myk trafikant kommer tett på trafikken. En forsterkende faktor er at Torget kommer plutselig på bilistene; det er lite som signaliserer at man nærmer seg et bysentrum før man plutselig er der. Det gjør at bilistene i liten grad tilpasser kjøremønster til bysituasjonen, noe som øker opplevelsen av konflikt.

Tilsvarende ligger veien mellom byen og den offentlige badeparken ved sjøen.

Fra gammelt av, før bilen gjorde sitt inntog i Åsgårdstrand, var det akseptert å gå over hverandres eiendommer for å komme frem. I dag er ikke dette lenger naturlig. Flere av gatene i byen er blindveier. Enkelte steder eksisterer fortsatt stier og smett over privat grunn som binder sammen de ulike blindveiene, men flere steder er det manglende forbindelser. Dette kan oppleves som barrierer i byen.

Avstandene i Åsgårdstrand er korte, det er bare 600 meter fra Paletten til Badeparken. Høydeforskjell kan ofte oppleves som en barriere i en by. Av byromsundersøkelsene ser man at det er mange som går innad i Åsgårdstrand, til tross 25 meters høydeforskjell mellom sjøen og Torget og mellom Torget og Paletten.

Det er ønskelig å redusere barrierene i fremtiden, samt bevare og forsterke forbindelsene som fortsatt eksisterer. Dette er viktig for å stimulere til fortsatt gange og sykling også fremover.

BYROM - MØTEPLASSER

Åsgårdstrand har flere samlingsplasser, torg og parker. Disse samles gjerne under betegnelsen "byrom". Byrommene er opparbeidet og tilrettelagt på forskjellig nivå, noen utpreget grønne andre urbane med høy grad av harde overflater. De viktigste byrommene i byen er: Paletten, Torget, eplehagen og den gamle skolegården, Bakkeåsen park, Thaulows plass, Rådhuskvartalet, Munchparken, Havna, Badeparken og Idrettsplassen. I bystrategien arbeides det videre med noen av dem.

I tillegg sees det spesielt på kunstnerbyen Åsgårdstrand, hva Kunstnerbyen er i denne sammenheng og tiltak som kan styrke og videreutvikle byen og byens identitet under denne tittelen.

På idéugnaden (se side 24) ble deltagerne bedt om å markere viktige møteplasser i Åsgårdstrand. Hver markering er vist i kartet over som en gjennomsiktig flate. Jo flere markeringer, desto tettere flate. Kartet identifiserer viktige byrom, men avgrensningen av dem er glidende.

MENNESKER I BYROM - OM REGISTRERINGENE

Mapping er en metode utviklet av Gehl/CITITEK som går ut på å kartlegge menneskers bruk av et sted, f. eks. en plass eller en gate. Det er en type datainnsamling som er etterprøvbart.

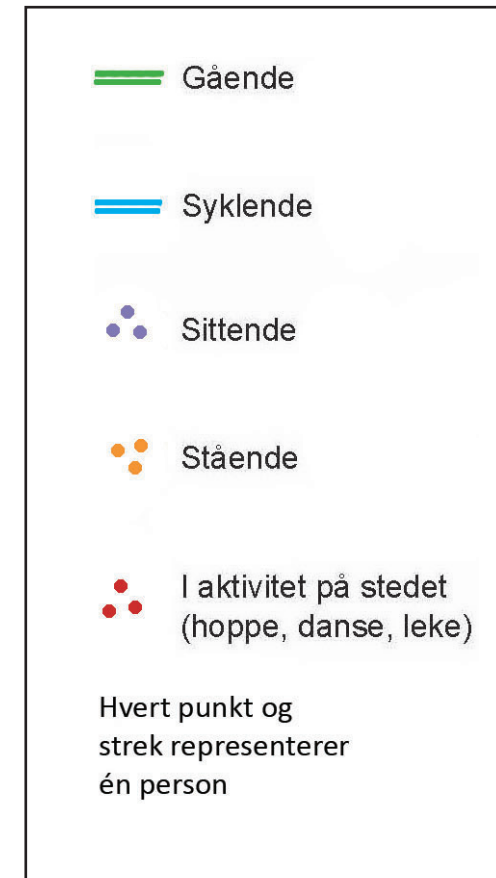
I kartleggingen av Åsgårdstrand ble det sett på bruken av noen utvalgte plasser og gater: Paletten, Torget, Thaulows plass, Badeparken og Havna. Registrering foregikk i et avgrenset tidsrom på hvert sted, både på formiddag og ettermiddag i sommersesong og tidlig høst.

Gående og syklende ble markert i kart. Det ble markert hvor hver enkelt gikk/syklet (desire lines) og hver linje i kartet representerer bevegelsene til en person. Antall mennesker ble registrert i telleskjema.

Antall mennesker som oppholdt seg på stedet i mer enn 2 minutter ble registrert i eget kart. I kartet ble det skilt mellom sittende, stående og de som var i aktivitet. Elementer på stedet inngikk i første runde med registrering (benker, trær, overganger etc) for å få et bilde av hvor menneskene foretrakk å oppholde seg.

I tillegg ble det gjennomført korte intervjuer av brukere på stedet.

Målet med metoden er å se på hvordan de utvalgte plassene og gatene brukes av de som er der. Det er også et mål med registreringene å komme i dialog med brukerne og kanskje nå en del av de som ellers ikke er deltakende i planprosesser.

MENNESKER I BYROM - HAVNA

EKSEMPEL PÅ REGISTRERINGSKART FRA MAPPING HAVNA

Havna er et møtested og ankomststed for folk med både bil, buss og båt.

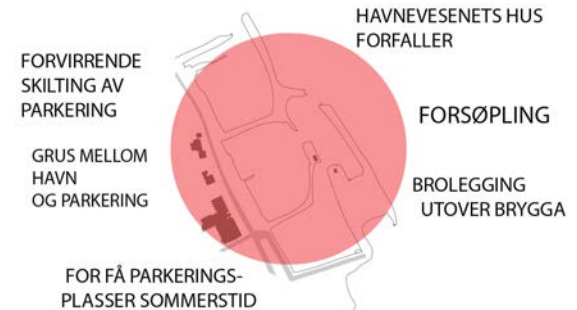
Byrommet er utformet med tanke på opphold og rekreasjon. Selv om benker og lekeapparater er noe slitt er dette et yndet sted i byen og et sted med gode, offentlige sitteplasser.

Det mangler skilting av til attraksjoner og muligheter, samt informasjon om byens historie.

Undersøkelsen viser at Havnegata er en viktig forbindelse mellom sjøen og byen for myke trafikanter.

Dampskipskaia er et vindutsatt areal og her kan det være værhardt. Selv om sola skinner blåser det ofte, og vinden får godt tak ute på det åpne arealet.

Intervjuene er oppsummert i illustrasjonene til høyre.

MENNESKER I BYROM - BADEPARKEN

EKSEMPEL PÅ REGISTRERINGSKART FRA MAPPING BADEPARKEN

Registreringen viser at det er mye gangtrafikk over parkeringsplassen mellom badeparken og havna, spesielt sommerstid.

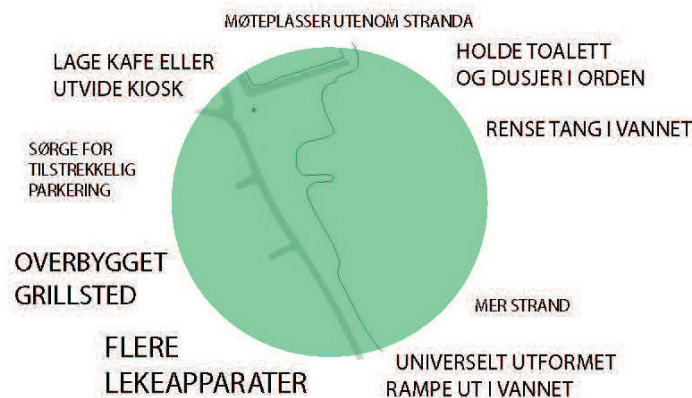
N.C. Niensensgate er en viktig forbindelse til sentrum, men også Bakkegata og Kayes gate benyttes.

Snarveien gjennom Rådhuskvartalet er mindre brukt.

Badeparken har flere offentlige sitteplasser, og disse er godt brukt. Badeplassen er et viktig rekreasjonsareal sommerstid.

Arealet kan imidlertid være værhardt, og i vinterhalvåret er derfor lekeplassen mindre i bruk enn i sommerhalvåret.

Intervjuene er oppsummert i illustrasjonene til høyre.

MENNESKER I BYROM - THAULOWS PLOSS

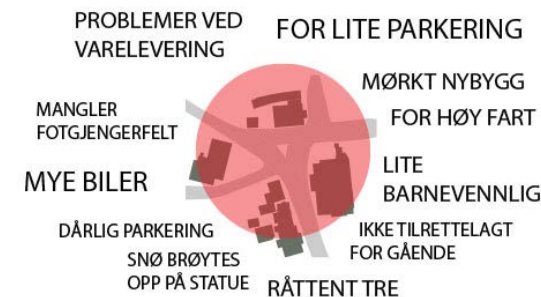
EKSEMPEL PÅ REGISTRERINGSKART FRA MAPPING THAULOWS PLOSS

Også Thaulows plass preges av biler, i hovedsak av korttidsparkering ved handel i nærbutikken. Byrommet er gitt en plassmessig opparbeidelse med et blomsterbed og en statue sentralt plassert. Byrommet er utformet for og preges av at biltrafikken skal kunne krysse plassen.

Her mangler det også offentlige sitteplasser ut over tilfeldige kanter og trapper.

Plassen var tidligere en sentral møteplass i byen. Sammen med Torget var dette et viktig sted for handel i Åsgårdstrand i generasjoner. Mange har sterke og gode barndomsminner herfra. I dag har bilene overtatt byrommet. Premissene ligger til rette for å reetablere Thaulows plass som møtested og knutepunkt i Åsgårdstrand med matbutikk, kafé og galleri.

Intervjuene er oppsummert i illustrasjonene til høyre.

MENNESKER I BYROM - TORGET

EKSEMPEL PÅ REGISTRERINGSKART FRA MAPPING TORGET

Gangtrafikken over torget går hovedsaklig langs terrenget nord-sør, mens sykkeltrafikken fordeler seg mer jevnt mellom nord-sør og øst-vest.

Gangtrafikken følger ikke bare fortauet på vestsiden av hovedveien, folk krysser også hovedveien ved torgets østside, selv om det ikke er tilrettelagt for kryssing her.

Fv 311 er en viktig gjennomfartsåre. Denne møter torget med lite forvarsel, slik at møtet med myke trafikanter kan komme overraskende på bilisten.

Selve torget har ingen offentlige sitteplasser. Plassen preges av at trafikken skal ledes på skrå over byrommet og er i liten grad gitt noen plassmessig opparbeidelse.

DIVE-analysen peker på de samme forholdene og påpeker at disse gjør at plassen er lite lesbar som byens historiske torg og samlingspunkt.

Intervjuene er oppsummert i illustrasjonene til høyre.

STYRKER

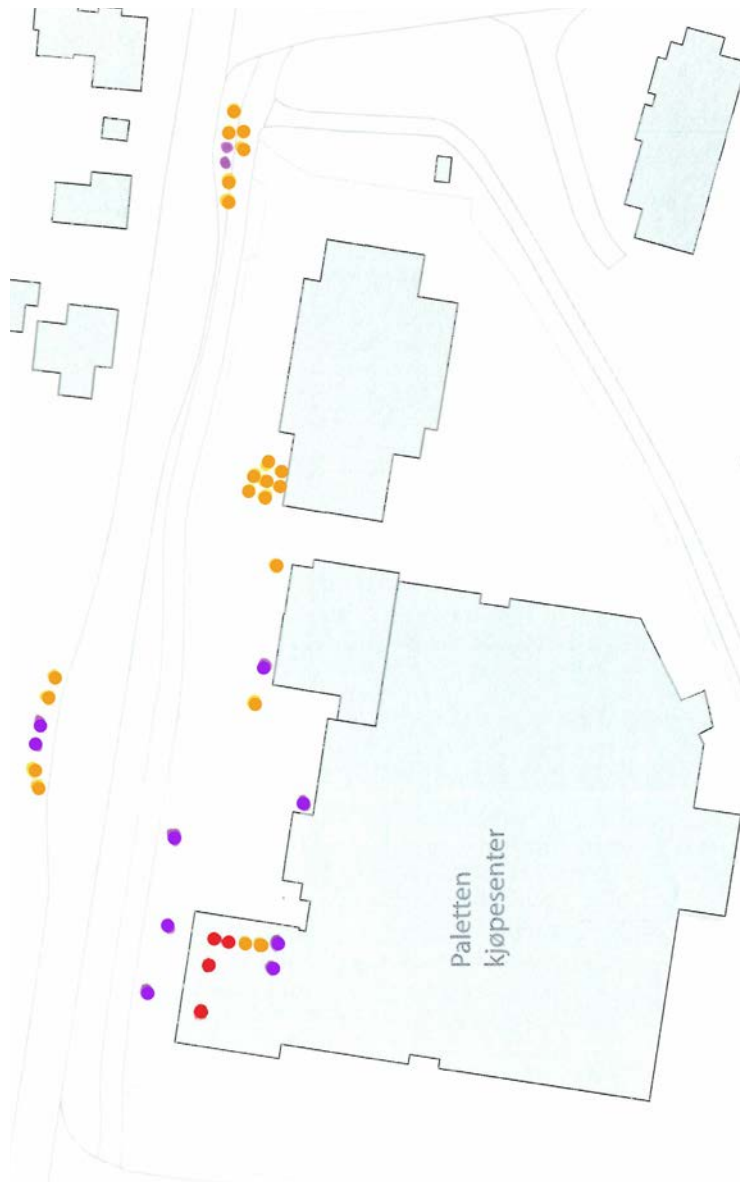

SVAKHETER

MULIGHETER

MENNESKER I BYROM - PALETTEN

EKSEMPEL PÅ REGISTRERINGSKART FRA MAPPING PALETTEN

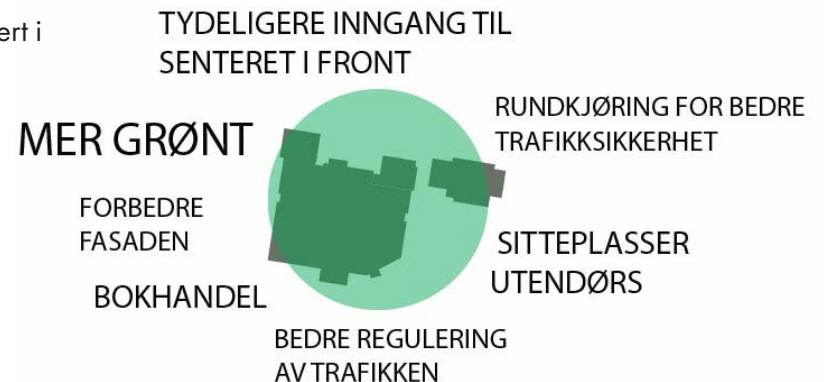
Paletten er ikke et offentlig eid areal, men har en viktig funksjon i Åsgårdstrand.

I byromsregistreringene ser vi at det er mange som går og sykler til senteret, men at det i mindre grad er et utendørs møtested. Opphold ute er i stor grad knytt til funksjoner som minibank og fylling av drivstoff, samt varelevering. Sittende er med få unntak personer i ventende biler, eller som venter på offentlig transport ved bussholdeplassen.

Det er registrert noen utfordringer, i hovedsak en uoversiktlig situasjon i mellom de to byggene, der fotgjengere skal bevege seg fra det ene bygget til det andre og hvor det samtidig kjører biler.

Arealet er privat eiendom og kommunen vil gå i dialog med grunneier og gjøre oppmerksom på problemstillingen.

Intervjuene er oppsummert i illustrasjonene til høyre.

BARN OG BYEN

I løpet av prosessen har 7. klasse på Åsgården skole deltatt i medvirkningsopplegg ledet av ansatte i kommunen og tilrettelagt av lærerne.

Medvirkningen var delt i to oppgaver, en individuell oppgave og en gruppeoppgave. I den individuelle oppgaven skulle elevene beskrive steder de liker og ikke liker, samt markere stedene i kart.

De stedene barna liker best er idrettsplassen, strandparken, havneområdet og Paletten. Dette er steder som fungerer godt som møteplasser og hvor barn kan drive aktiviteter som idrett, bading, samt kjøpe seg is eller lignende.

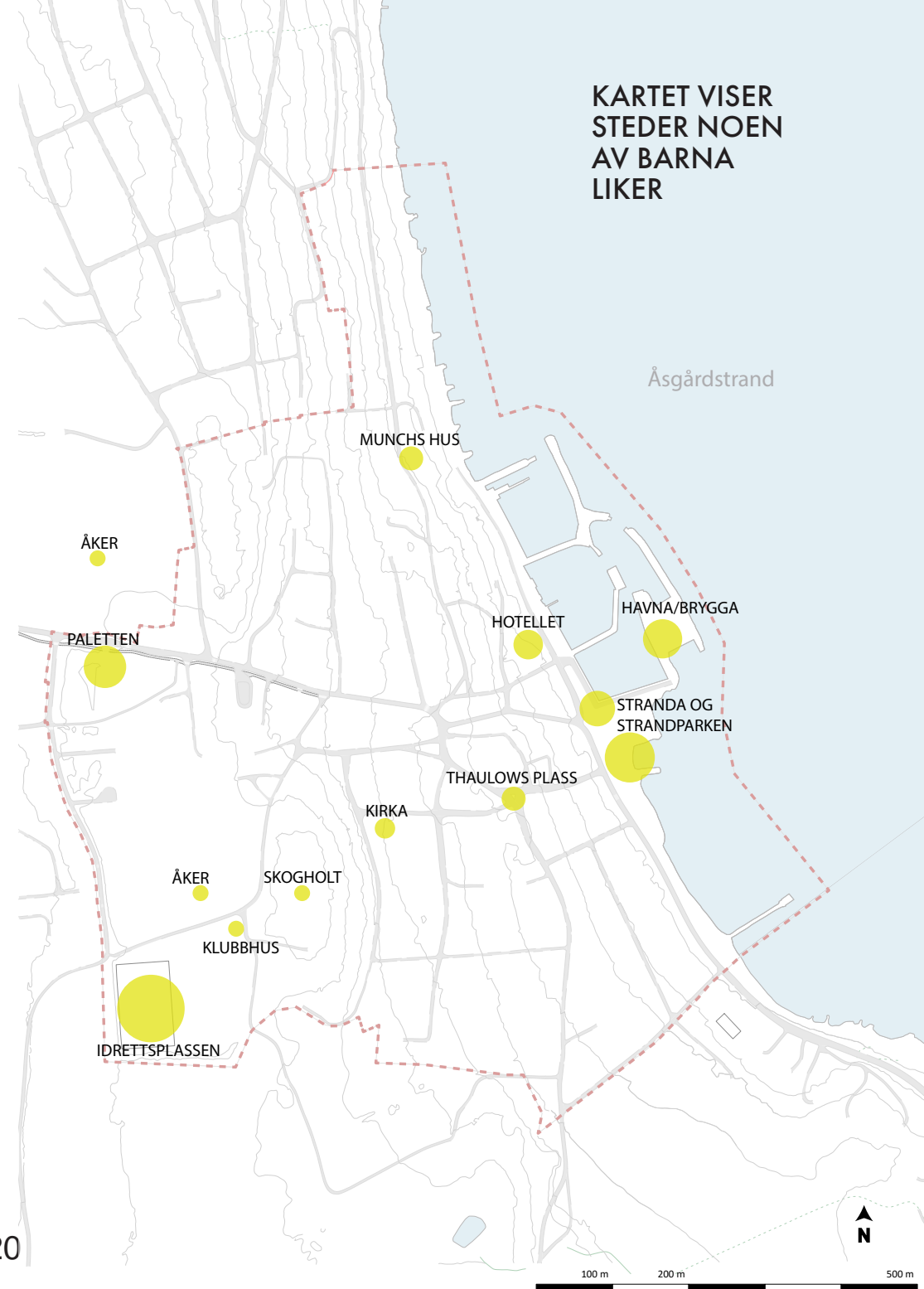
De stedene barna liker minst er kirken, trafikken langs Fv311 og mørke steder som f.eks. skogholt og tomme hus som kan virke skumle.

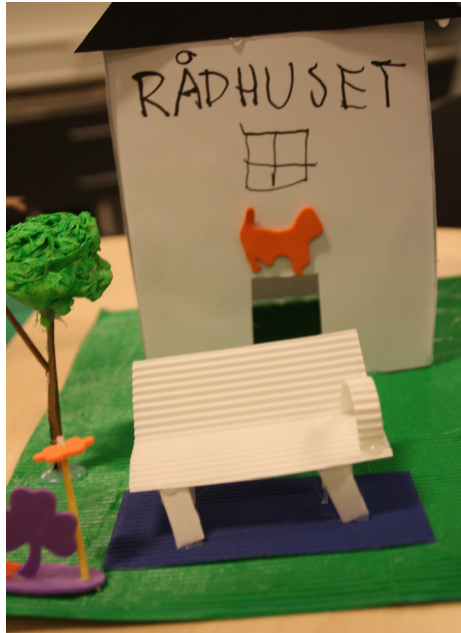
I gruppeoppgaven jobbet hver gruppe med et uterom i byen og foreslo tiltak de kunne tenke seg. Arbeidet resulterte i en modell der ønskede funksjoner og utforming ble presentert.

Modell av Eplehagen med sittegruppe og frukttrær

KARTET VISER
STEDER NOEN
AV BARNA
LIKER

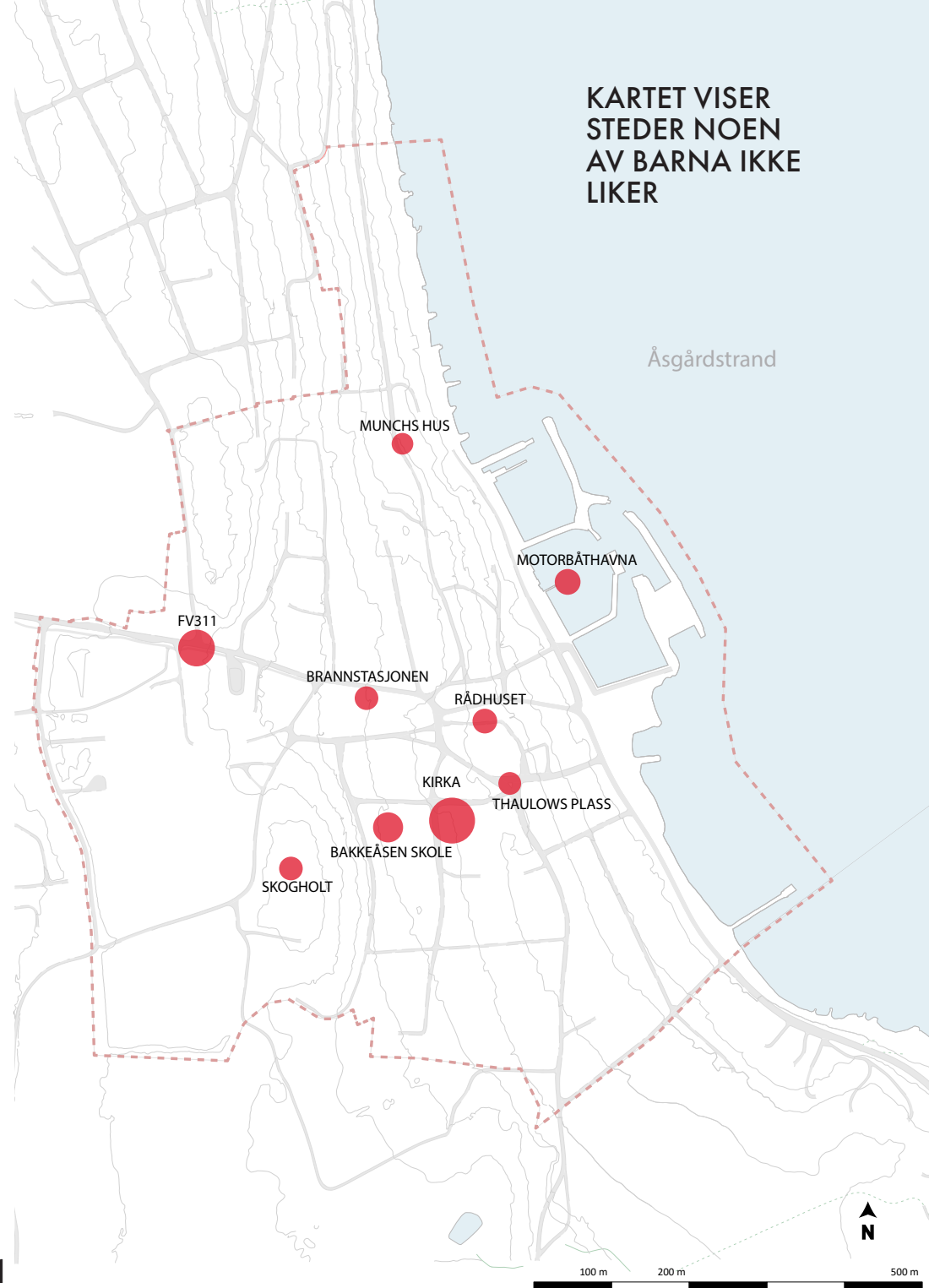

Gjennomgående uttrykker modellene ønsker om blågrønne tiltak, beplantning, trær og vanninstallasjoner, samt offentlige sitteplasser.

I det videre arbeidet i bystrategien er det jobbet med løsninger som søker å bøte på og forbedre det barna ikke liker, samt styrke og videreutvikle det barna setter pris på i Åsgårdstrand i dag.

IDÉDUGNAD

30. september 2016 utførte Horten kommune en idédugnad i Åsgårdstrand. Mål for dagen var å få innspill, dialog og diskusjon rundt Åsgårdstrands fremtid og temaene kunstnerby, bystrategi og rådhuskvartalet fra interessenter i byen.

Referansegruppen for områdereguleringsplanen og representanter fra Vestfoldmuseene ble invitert til å delta, i tillegg til flere lag, foreninger og enkeltpersoner som er ressurspersoner for Åsgårdstrand-samfunnet. Representanter fra kommunen som jobber med de ulike temaene i Åsgårdstrand, ble også invitert.

Deltakerne jobbet i grupper og skulle finne Åsgårdstrands styrker, svakheter, muligheter og trusler. Svarene ble rangert, og de viktigste punktene er summert opp på disse sidene, samt innarbeidet i bystrategien.

Hver enkelt deltager ble også bedt om å markere viktige møteplasser og byrom i Åsgårdstrand. Disse er presentert i kart på side 13.

Kunstner Anders Kaardahl var engasjert som møteteegner og bidro med illustrative innspill og skråblikk på prosessen. Noen av illustrasjonene er presentert her.

STYRKER

- Kunst og historie
- Friluftsliv
- Miljø og arkitektur
- Historisk
- Tilgjengelighet/korte avstander
- Nærhet til sjøen
- Eldre harmonisk bygningsstruktur
- Idyllisk, stimulerende miljø «har alt»
- Ro
- Velholdte hus og hager
- Tilgjengelighet
- Sentralt
- Idrettsplass
- Nærhet til sjøen
- Munch
- Nærhet til sjøen
- Intim atmosfære
- Miljø
- Flott bebyggelse
- Autentisk
- Kompakt
- Munchs hus
- Nærhet til sjøen

Hovedstyrker: Lite, rolig og idyllisk sted med korte avstander, nærhet til sjøen, historiske hus og spor av Munchs virke i byen.

SVAKHETER

- Trafikk og parkering
- Åpent for fortetting og funkismiljø
- Bygninger uten aktivitet
- Badegjester vs fastboende
- Trafikk
- Deltidsbeboere
- Bygninger forfaller
- Fritidstilbud til barn
- Biltrafikk i hovedgaten
- Få nisjebutikker
- Tilbud til barn og unge
- Dårlig lokaldemokrati
- Trafikk
- Lite rom å treffes på ute
- Lite fritidstilbud barn
- Trang/tett bebyggelse
- Gjennomgangstrafikk
- Få tilbud ungdom
- Få spisesteder
- Fri parkering
- Trafikk/kollektiv
- Trenger flere kunstnerboliger og atelierer
- Lite åpne aktiviteter barn unge eldre
- Ikke universelt utformet

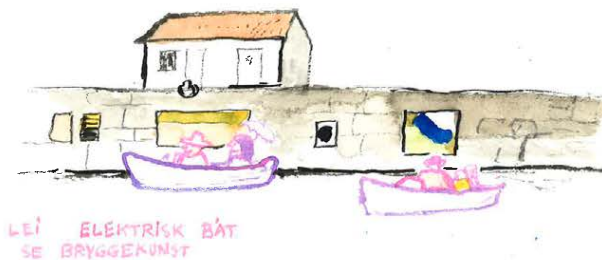
Største svakheter: For mye trafikk, for få aktivitetstilbud spesielt for barn og unge, mangel på nisjetilpasset handel og næring.

MULIGHETER

- Endre trafikkbildet
- Skape felles arena for alle i Åsgårdstrand
- Enda bedre sted å vokse opp
- Perlen ved oslofjorden
- Samarbeide med Fellesorganisasjon for funksjonshemmede og kronisk syke om samfunnsmessig likestilling for funksjonshemmede
- Bli et sted man ønsker å bo
- Bedre arbeidsforhold for kunstnere og aktiviteter for ungdom
- Statue av Edvard Munch ved stranden
- Helårstilbud
- Bevare badebyen
- Turisme
- Åpne for gründere
- Mer teater film musikk kunst
- Kulturskole for barn og unge
- Badeanlegg ved sjøen
- Tilrettelegging for bruk av bygg i sentrum til næring/detaljhandel
- Få bort gjennomgangstrafikk
- Bli kjent som et attraktivt sted å bo jobbe besøke
- Kommende utvidelse av kirken – kulturhus
- Barnehage og allaktivitetshus
- Livskraftig lokalmiljø
- Krdemommebyattraktivitet
- Helårsby
- Gjennomgående fungerende veiløsning

Beste muligheter: Øke aktivitetstilbudet i byen, få flere felles møteplasser (ute og inne), fremme kunst- og kulturmiljøet, redusere trafikken, merkevarebygging av byen.

TRUSLER

- Høy leie i kommunale bygg
- Dårlig forvaltning, mangel på byggeskikkveiledere
- All aktivitet for barn legges utenfor byen
- Mangel på kunstnere
- Alt som forringer dagens totalmiljø- f.eks. fortetting
- Mørklagte hus
- Redusert kollektivtilbud og gjennomgangstrafikken
- At man ikke tar med forskjellige organisasjoner på råd
- Bevare egenarten og idyllen ved rehabilitering og utbygging
- Miste attraktivitet
- Mangelfult tilbud barn og unge
- Delårsbeboelse
- Veitrafikk som ikke fungerer
- Forfall av gammel bolgmasse
- Lite utbygging, få ledige tomter. Bygging i strandsonen
- Horten
- Mangel på vidsyn
- Barn
- Kulisseby
- Soveby
- Forfall
- Trafikken

Største trusler: Bli en forfallen soveby som mister sin attraktivitet og aktivitetstilbud helt. Vedvarende og forhøyet trafikk.

KUNSTNERBYEN ÅSGÅRDSTRAND

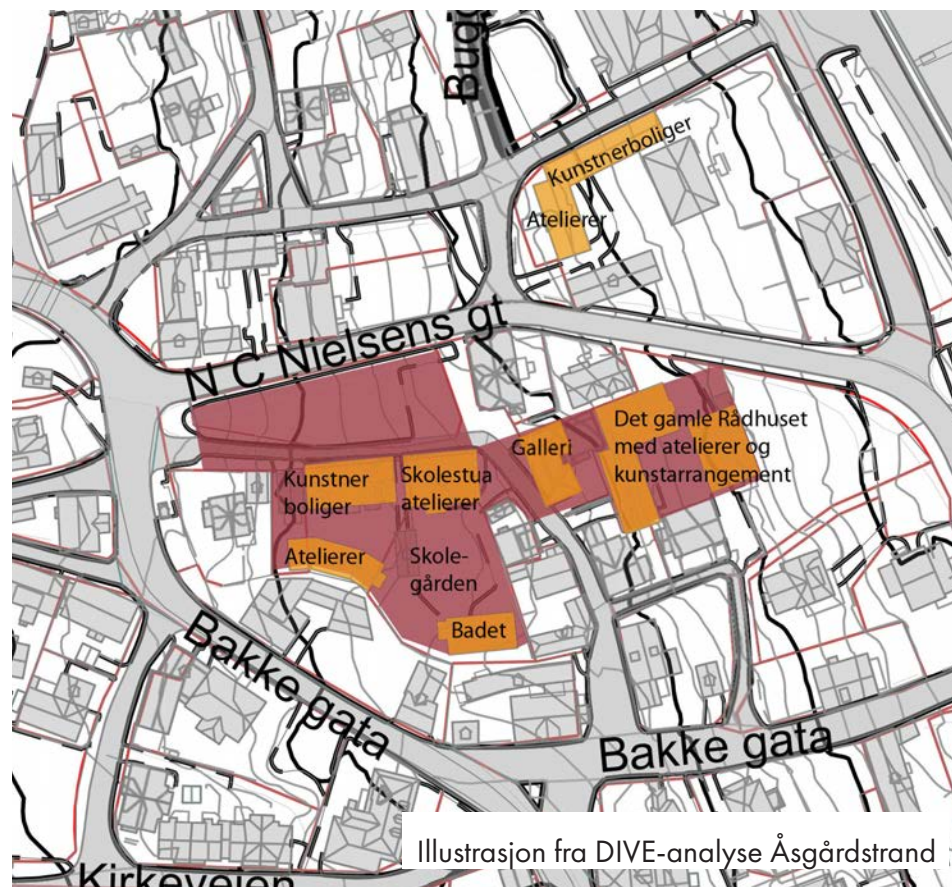
I dedugningen tok for seg temaet kunstnerbyen, hva dette er og hva det skal være i fremtiden.

De viktigste tilbakemeldingene var at kunstnerbyen:

- Er et sted der man opplever kunst - inne og ute.
- Et sted med et levende kunstnermiljø.
- Et sted med gode rammer for kunstneres liv og virke med tilgjengelige atelierer og gallerier.
- Et sted der kunst og kultur står i fokus for alle aldersgrupper.
- Et sted der det inspireres til allsidig kunstnerisk utfoldelse - både ved naturgitte og historiske forhold, men også ved tilrettelegging.
- De naturgitte kvalitetene som gjorde at Munch og flere andre kunstnere valgte Åsgårdstrand som sted for sitt virke er fortsatt tilstede i byen i dag.

Det er også utarbeidet en kulturhistorisk stedsanalyse (DIVE) parallelt med arbeidet med bystrategien. Analysen peker på at bygningenes høyde, volum og utforming, samt plassering langs gate og mengden grønt mellom

bebyggelsen er viktige parametere å få riktig i en videre utvikling av byen. Den viser også til at det er en konsentrasjon av kunstrelaterte aktiviteter og funksjoner sentralt i byen og at dette bør videreføres og forsterkes.

Illustrasjon fra DIVE-analyse Åsgårdstrand

BYSTRATEGI

Thaulows plass -
byens hjerte

Torget og Eplehagen -
møtet med sentrum

Havna og Badeparken -
sommerparadiset

Idrettsplassen -
et allsidig anlegg

Rådhuskvartalet -
byens storstue

Bakkeåsen park -
det grønne
samlingspunktet

Munchs hus og Kunstnerbyen -
en levende kultur

OVERORDNEDE TILTAK OG GATEBRUK

Bebyggelsen

Det helhetlige preget på den småskala bebyggelsen er viktig for Åsgårdstrands identitet. Rammer som sikrer tilpasning av ny bebyggelse og andre nye tiltak legges inn i områderegeringsplan.

For å stimulere til ivaretagelse av eksisterende bebyggelse bør det gjøres en registrering av verneverdig bebyggelse og utarbeides en estetisk veileder. I denne bør det finnes råd om istandsetting, materialvalg og fargesetting.

Det grønne preget

Åsgårdstrand skal være en by med grønt preg. De store bytrærne er viktige elementer i byen. Det bør lages en plan for skjøtsel og bytrær som dør eller blir skadet bør erstattes. Plass til grønt i form av hager mellom husene sikres gjennom bestemmelser om utnyttingsgrad i områderegeringsplan.

Handel

Et levende handelstilbud er avhengig av mennesker i byen. For å legge til rette for en levende by må bilene vike for myke trafikanter slik at man får folk i gatene. Dette er

grunntanken bak alle tiltakene i bystrategien.

Trafikk

Det å få kontroll på trafikkproblematikken er sentralt. I kartet til høyre er det identifisert punkter der myke trafikanter må komme mer i fokus. Dette er: Torget og Thaulows plass, Krysning av NC Nilsens gate ved Bakkegata og Kayes gate, samt aksene mellom Torget og Thaulows plass, og mellom badeparken og Edvard Munchs hus. Det må tas noen tydelige grep for å redusere gjennomgangstrafikk og lokaltrafikk. På de viktigste stedene i sentrum skal mennesker prioriteres foran biler.

Parkering

Det er også sentralt at parkerte biler ikke legger beslag på viktige byrom eller skaper trafikkfarlige og uoversiktlige situasjoner i gater. Styling av parkering vil være sentralt i videre arbeid. Ledig areal i Falkestien og den gamle bussplassen representerer et potensial i Åsgårdstrand til å dekke noe av parkeringsbehovet i sentrum. Parkeringsregulering er også et verktøy som vurderes.

Belysning

Mørklagte gater og plasser kan fort oppleves uoversiktlige og derved også utrygge. Det må jobbes helhetlig med lyssetting av gater og plasser slik at byen oppleves oversiktig og trygg.

Tilsvarende må det jobbe for å sikre innhold og aktivitet i bygg, slik at de ikke blir stående tomme og mørke.

Fremheving av sentrum

Gatenettet i det som skal være handelssentrum fremheves med eget gatedekke som skiller bysentrum fra rene boligarter rundt. Det er aktuelt å fremheve sentrale, historiske veifar i bybildet, som for eksempel Edvard Munchs gate og Havnegata. Historisk gatedekke i form av brolegging vurderes i disse gatene.

Skilting

Ankomsten Kunstnerbyen Åsgårdstrand må annonseres tydelig, både fra bilvei og sjøvei. Skilting av besøksparkering og attraksjoner er viktig.

Møblering

Sentrum bør få en samlet profil der

offentlig møblering har et gjennomgående tema eller gjennomgående fargesetting som gir et særpreg for Åsgårdstrand. Møbleringen blir et gjenkjennbart element som knytter byen sammen. Skilting bør tilsvarende ha gjennomgående utforming.

Bevisste valg og helhetlig tenkning må danne grunnlag for elementbruk, enten man går for nytt og moderne eller man tar opp stiluttrykk fra forrige århundre.

Stier og smett

Sammenhenger i form av stier og smett er viktige for å stimulere til mer gang- og sykkeltrafikk. Viktige stier og smett sikres i områderegeringsplan.

Gjenåpning av bekken

Det undersøkes om det er mulig å gjenåpne bekken gjennom deler byen. Rennende vann er en viktig miljøkvalitet, både som landskaps- og opplevelseselement, men også som grunnlag for biologisk mangfold. Strekning og trasé vil måtte bestemmes på grunnlag av ytterligere utredninger.

TEGNFORKLARING

POTENSIALE FOR OFF. PARKERING

PUNKT MED TRAFIKALE UTFORDRINGER FOR MYKE TRAFIKANTER

VIKTIGE STIER OG SMETT SOM SIKRES I OMRÅDEREGULERINGSPLAN

VIKTIGE SENTRUMSGATER SOM BØR FREMHEVES MED EGEN UTFORMING

HISTORISK GATE MED BROLEGGING

AKSE DER FORHOLD FOR MYKE TRAFIKANTER MÅ STÅ I FOKUS VED NY UTFORMING

KUNSTNERBYEN

Kunsthistorien - arven etter Munch

Edvard Munch er Norges fremste og mest kjente kunstner. Synliggjøringen av Munch foregår blant annet i samarbeid med andre Munch-kommuner gjennom nettverket "Edvard Munch - kunsten og livet", for å løfte frem stedene som turistdestinasjoner. Åsgårdstrand er det eneste stedet hvor et av Munchs hjem er bevart. Dette er utgangspunktet for etableringen av Kunstnerbyen Åsgårdstrand.

- Tilrettelegge for turisme (servering, overnatting, skilting, parkering osv.)
- Utvikle innholdet og formidling av Kunstnerbyen.
- Tydeligere og målrettet markedsføring.

Arenaer

I Åsgårdstrand skal det finnes gode arenaer for utstilling og formidling av kunst.

Rådhuskvartalet skal videreutvikles som arena for kunst- og kulturarrangementer.

Åsgårdstrand skal være en arena for kunst i alle former.

Kunsten kan komme til uttrykk i arrangementer og eventer, men også i form av utsmykninger, overraskelser og temporære installasjoner i det offentlige rom.

Kunstnernes historiske tilknytning til Åsgårdstrand - både Munch og andre kunstnere, skal formidles.

Kommunen har tradisjon for å bruke kulturelle innslag i møter i hverdagen. Dette bør videreføres.

Tiltak for Barn og unge

Åsgårdstrand skal være en by som fosterer nye kunstnere.

Den kulturelle skolesekken har i flere år hatt et tilbud til barn og unge i Åsgårdstrand i samarbeid med utøvende kunstnere og Munchs hus. Dette tilbudet skal videreføres og videreutvikles som et ledd i kommunens satsing på Kunstnerbyen Åsgårdstrand.

Ivareta historisk bybilde

Kunsthistorien i Åsgårdstrand skal formidles i byens fysiske miljø.

Byen er lite endret siden Munchs tid i Åsgårdstrand og ivaretagelse av historisk bebyggelse, samt tilpassning av ny bebyggelse til det historiske miljøet er viktig.

Spesielle perspektiver og lokaliteter som går igjen i malerier fra Åsgårdstrand, søkes ivaretatt gjennom områdereguleringsplan.

Verneverdig bebyggelse registreres. Viktige, verneverdige områder er utpekt i DIVE-analyse for Åsgårdstrand.

Det bør utarbeides en estetisk veileder for byen som inspirerer og rettleider til istandsetting av den gamle bebyggelsen.

EDVARD MUNCH: LIVETS DANS

ALLE FOTO FRA MUNCHJUBILEET 2013 ER TATT AV HORTEN KOMMUNE

STÅLE SØRENSEN: "MÅNESKINN 1895"

MUNCHJUBILEET 2013 BYGGINGEN AV KUNSTINSTALLASJONEN "SCENARIO" AV ANNA WIDEN

TORGET, EPLEHAGEN OG GAMLE SKOLEGÅRD

Møtet med sentrum

Torget opparbeides med tanke på å fremheve at man her ankommer Åsgårdstands historiske sentrum.

Veien over torget utformes slik at barrierevirkning av trafikk minimeres.

Farten på bilene skal ned og ganglinjer på tvers skal styrkes. For å oppnå dette må plassen "annonseres" slik at bilistene rekker å reagere og senke farten. Shared space er én mulig løsning. Tiltak må sees i sammenheng med reaksjonstid.

Kollektivholdeplassen ved torget opprettholdes.

Byrommet

Torget skal fortsatt fremstå som et byrom, selv om trafikken passerer gjennom.

Plassen gis en offentlig møblering.

Det skal tilstrebes å oppnå universell tilgjengelighet til bygg som del av oppgradering av byrommet.

Næring i byggene langs torget er en betydelig kvalitet for torget som offentlig byrom.

Areal avsatt til næring i kommuneplan opprettholdes i områderuleringsplan.

Behov for parkering i tilknytning til plassen vurderes som ledd i opprustning. Ledig areal i Falkestien har potensial som fremtidig parkeringsplass for Torget.

Eplehagen

Eplehagen videreutvikles som offentlig grøntareal og byhage. Arealet beplantes med epletrær. Parken møbleres med bord og benker.

Det undersøkes mulighet for å etablere vannelement i parken. Rennende vann kan brukes som virkemiddel for å redusere opplevelsen av trafikkstøy.

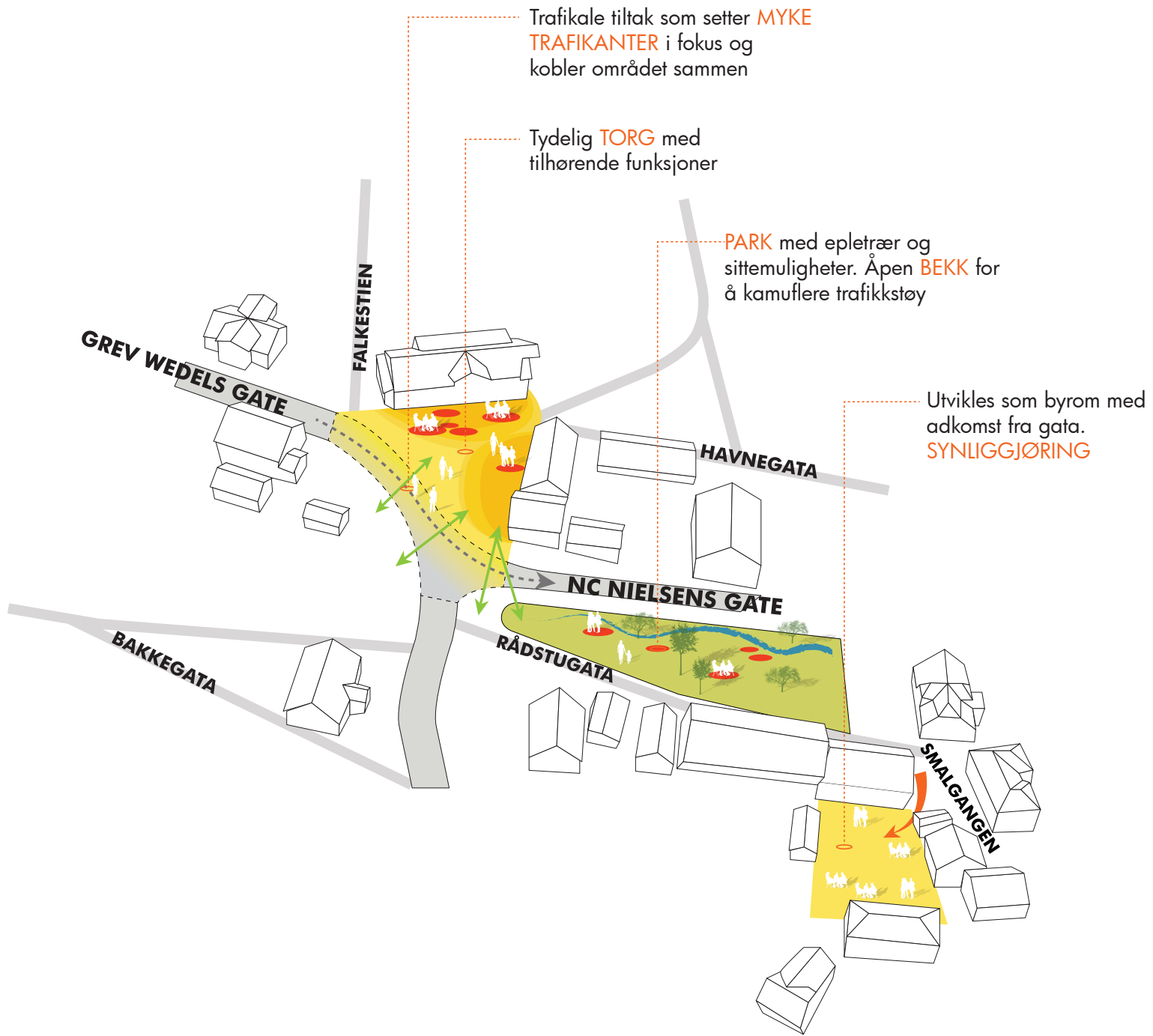
Parken vurderes støyskjermet mot N.C. Nielsens gate. Arealet avgrenses mot gate med vegetasjon eller gjerde.

Den gamle skolegården

Rommet utvikles med tanke på bruk til forskjellige samlinger og markeder.

Utvidelse av åpning mot gata vurderes som ledd i forbedring av kontakt mot gata og synliggjøring av skolegården som offentlig rom i byen.

THAULOWS PLASS

Urbant rom

Thaulows plass utvikles som Åsgårdstrands urbane byrom med myke trafikanter i fokus. Her og langs tilstøtende gater ligger Åsgårdstrand sentrum med møteplasser, butikker og gallerier.

Universell tilgjengelighet til bygg tilstrebes i utforming av plassen.

Myke trafikanter settes i fokus og gis fortrinnsrett fremfor bilene i sentrumsgatene. Avstandene er korte og det ligger godt til rette for et gangbasert sentrum.

Sted å møtes

Møblering og beplantning brukes til å fremelske et levende byrom. Plassen utformes med fokus på sosiale soner, bevegelsesmønstre og attraksjonspunkter.

Fjerne trafikk

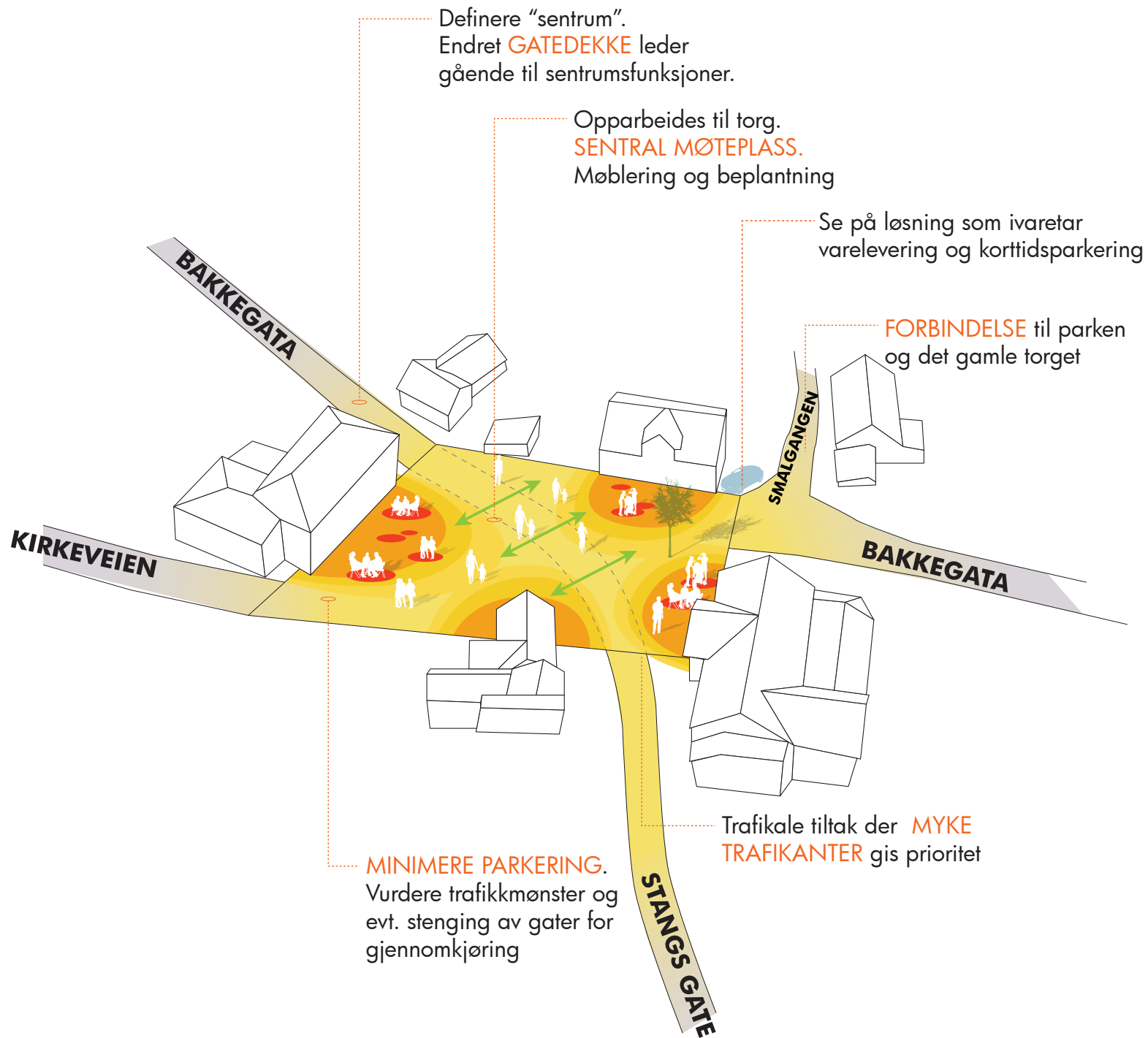
Stangs gate vurderes stengt for gjennomgangstrafikk.

På Thaulows plass bør myke trafikanter prioriteres fremfor trafikk.

Gatenettet i tilknytning Thaulows plass gis en felles opparbeidelse som visuelt skiller sentrum fra bolig gatene og tydeliggjør hvor sentrumsfunksjonene ligger.

Parkering

Parkering på arealet skal minimeres. Varelevering til næringsdrivende og noe korttidsparkering ved matbutikken må ivaretas. Parkeringsregulering vurderes som tiltak.

RÅDHUSKVARTALET

Byens storstue

Byggene i Rådhuskvartalet skal inneholde aktiv, levende kulturell virksomhet i form av blant annet galleri, atelierer og annet som formidler kultur og historie. Byggene må restaureres i henhold til dette.

Amfiet skal være offentlig tilgjengelig og åpent for allmenheten til daglig som del av de offentlige plassrommene i byen.

Kontakt

Rådhuskvartalet skal ha god tilgjengelighet fra omgivelsene. Kontakten med byen forsterkes gjennom sammenhengende bydekke til Smalgangen og Thaulows plass.

Hagen videreutvikles som grøntmiljø med kontakt til Badeparken og stranda.

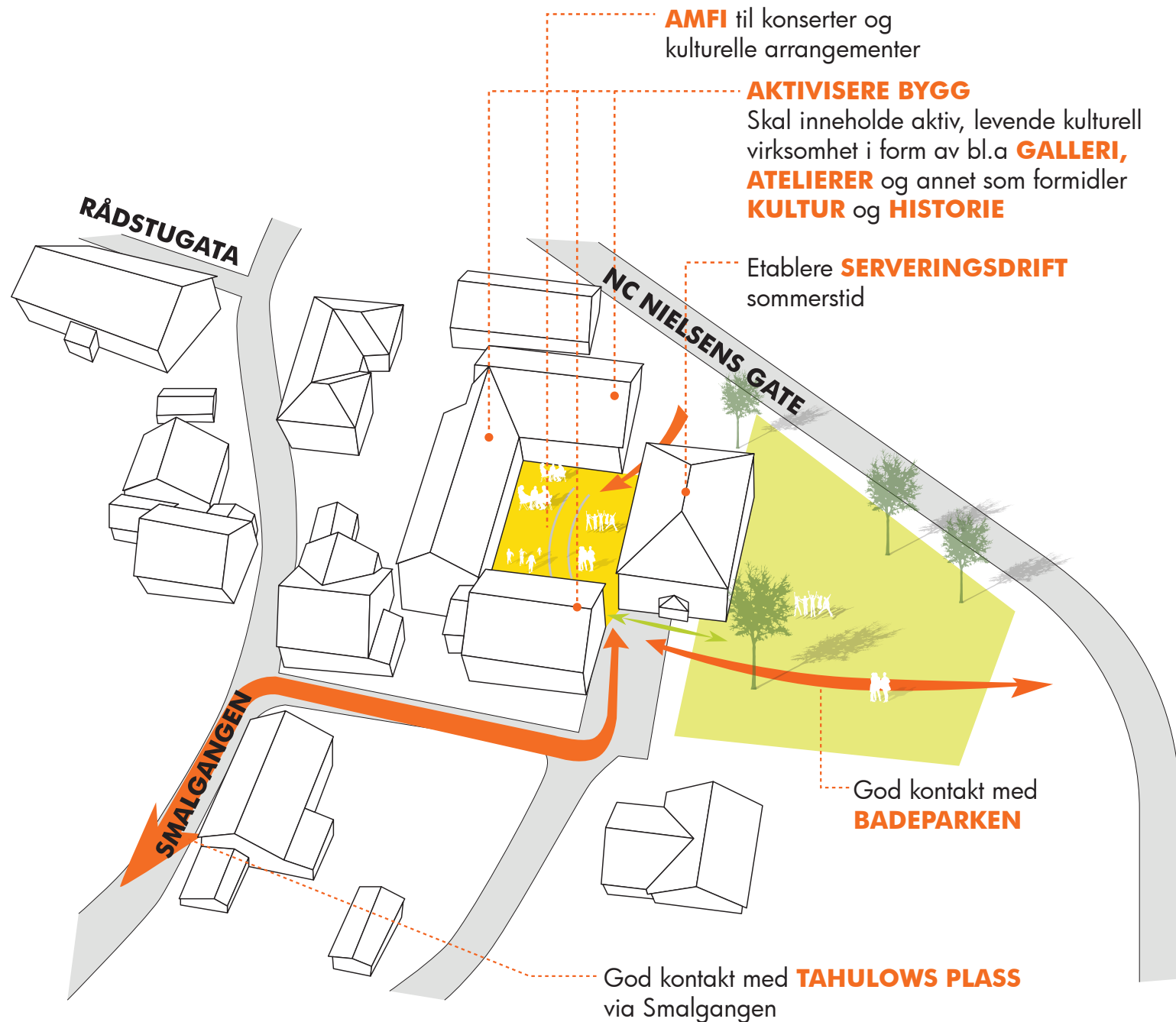
Kultur

Amfiet i Rådhuskvartalet skal benyttes som kulturarena - til konserter og andre kulturelle arrangementer.

Servering

Det anbefales å etablere serveringsdrift i det gamle rådhuset, gjerne sommerstid i første omgang, men vurdere helårsdrift på sikt.

Annen type virksomhet kan også vurderes for å sikre liv i hele Rådhuskvartalet.

HAVNA OG BADEPARKEN

Aktivitet

Legge til rette for mer aktivitet i området - universelt utformet.

Oppgradere og fornye lekeplass med utstyr tilpasset brukere i forskjellige aldersgrupper som integrert del av grøntanlegget.

Undersøke muligheter og jobbe for etablering av stupetårn som attraksjon og symbol på badebyen Åsgårdstrand.

Legge til rette for å holde temporære, utskiftbare kunstutstillinger for lokale kunstnere.

Blågrønne tiltak

Videreutvikle badeparken som grøntanlegg.

Gjenåpne bekken gjennom parken og utnytte den som en kvalitet i området.

Opprettholde gressplen på badeplassen. Gressdekket fremheves som en viktig kvalitet av brukerne i området.

Oppgradere området med nye sitteplasser, både benker og benker med bord.

Lage universelt utformet adkomst fra parkering til badeplassen, frem til funksjonene på stedet og ut i vannet. Redusere preget av asfalt og harde overflater.

Istandsette brygga er en sentral attraksjon og et kulturminne.

Servering

Legg til rette for kombinert restaurant og gallerifunksjon i bygg på piren.

Arealet er vindutsatt, men har viktige opplevelseskvaliteter med utsikt over sjø og mot byen. Vindskjerming som gjør arealet godt for opphold bør tenkes integrert i et nytt prosjekt.

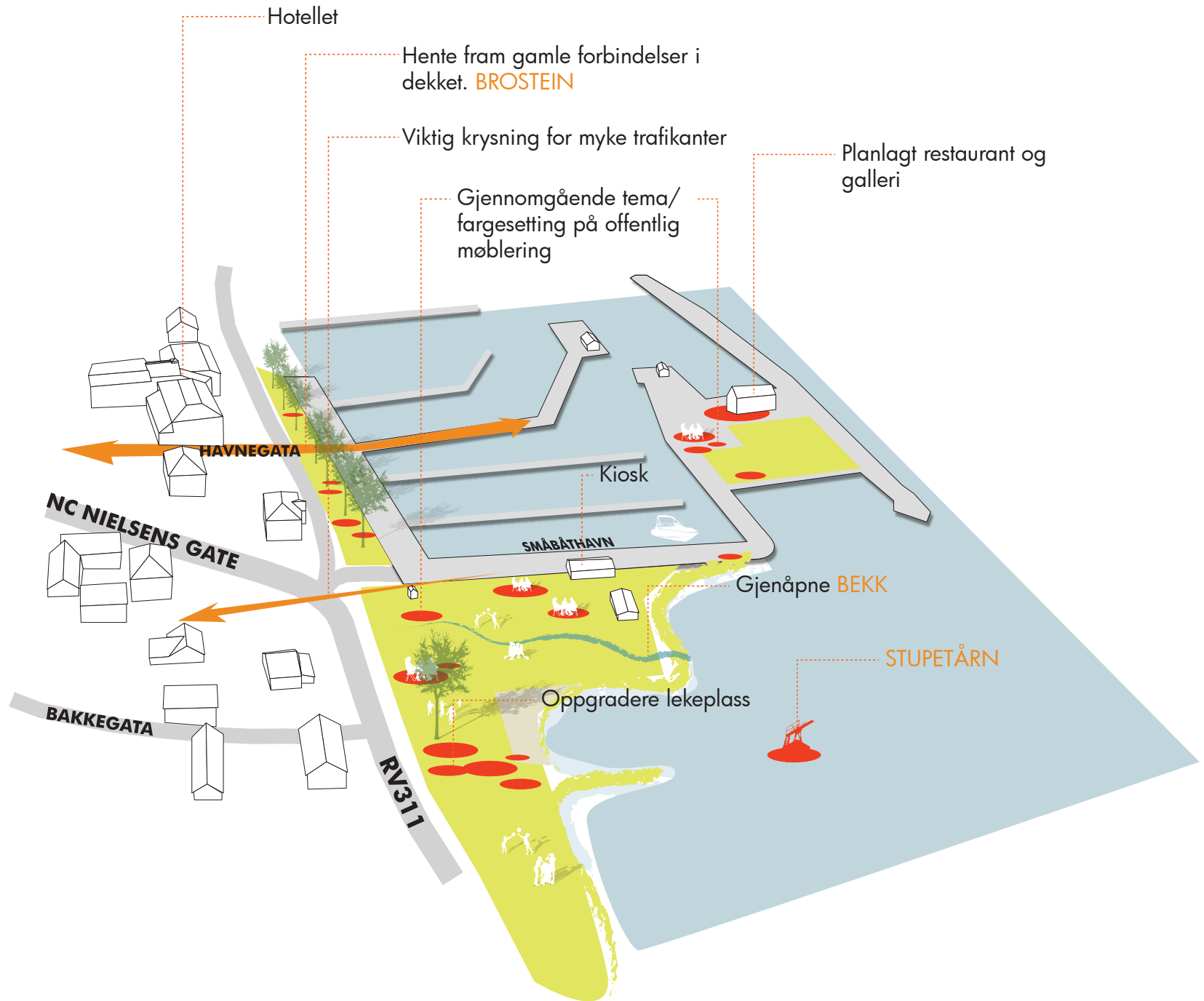
Viktige forbindelser

Lag universelt utformet adkomst til vannet som gjør båtlivet tilgjengelig for alle.

Havneområdet er et viktig parkeringsareal for Åsgårdstrand. Parkeringsregulering vurderes som tiltak for økt kapasitet.

Krysninger mellom Badeparken og byen vurderes i eget prosjekt. Det må være en bevisst tanke om hvor man leder gangtrafikk til byen. Prioritering av myke trafikanter skal ligge til grunn for utforming.

Tiltak som kan forbedre gangforbindelsen langs vannet mellom Badeparken og Munchs hus vurderes.

BAKKEÅSEN PARK

Potensiale

Bakkeåsen park ligger tett opp mot sentrum. Som åpent og ubebygget areal representerer den et potensiale i Åsgårdstrand og en ressurs som må forvaltes med bevissthet.

Etableringer på arealet må bygge opp under sentrum og Åsgårdstrand som helhet.

Lekeplass og park

Bakkeåsen park har et stort potensiale til å bli en viktig grønn møteplass i Åsgårdstrand. Den ligger mer skjermet for vind enn Badeparken og med kort avstand til sentrum og til sentrale boligområder i byen. Den vil være et viktig tilskudd til utendørs møteplasser utenom sommersesong.

De grønne kvalitetene utfyller bybildet. Arealet bør utvikles videre som park og lekeplass.

Innhold, apparater og utforming skal legge til rette for et variert tilbud til alle aldersgrupper.

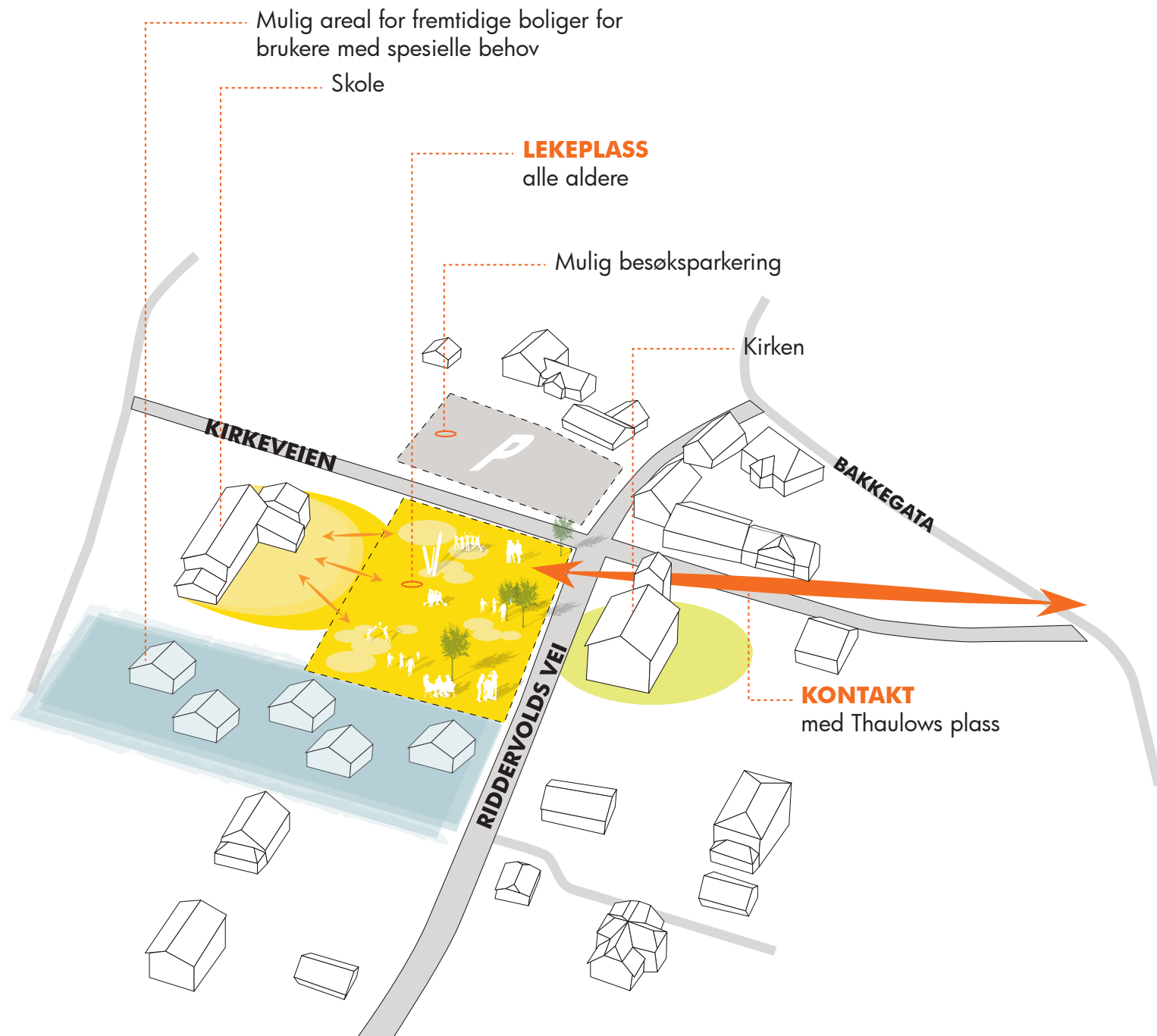
Byparkering

Den tidligere snuplassen for bussen har potensial til å opparbeides som besøkparkering og sentrumparkering. Plassen ligger i gangavstand til alle tilbud sentralt i Åsgårdstrand. Adkomst til parkering skiltes ved hovedveien.

Universell utforming

Området er relativt flatt og det er sannsynligvis mulig å oppnå universell utforming både på lekeplassen og på adkomst til lekeplass fra parkeringsplassen.

IDRETTSPLASSEN

Parkour

Idrettsplassen skal utvikles i retning av et allsidig anlegg for aktivitet og idrett.

Anlegget utvikles med et parkouranlegg med universell tilgjengelighet, tilpasset allsidig bruk for flere aldersnivå og ferdigheter.

Forsamlingshus

Et forsamlingshus planlegges i forbindelse med idrettsanlegget.

Bygget skal tjene foreninger og lag som samlingsplass innendørs i forlengelse av idrettsanleggenes funksjon.

Sikre snarveier

Grønne snarveier til byen gjennom skogen sikres juridisk gjennom reguleringsplan og gir grunnlag for kort avstand til idrettsplass for befolkningen.

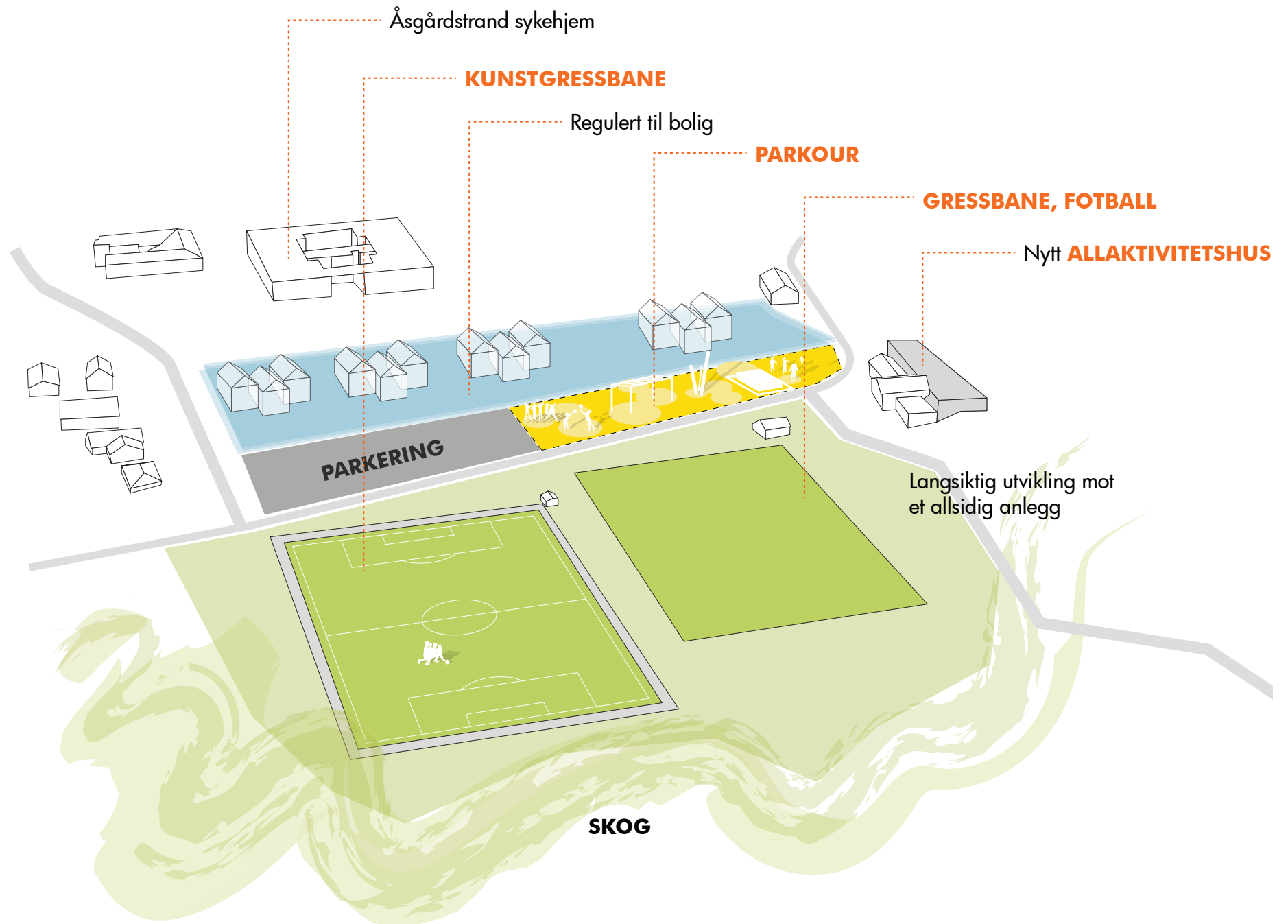
Smett og snarveier er ledd i et turveisystem og et viktig grunnlag for mosjon og folkehelse for befolkningen i Åsgårdstrand.

Ønsker for fremtiden

Det er ønsker om at idrettsplassen videreutvikles fremover med løpebane, bordtennisbord og basketkurver eller lignende.

Det bør også sees på muligheter for sesongaktiviteter, blant annet om det er mulig å få til en liten isbane.

Noen har meldt et ønske om en fremtidig idrettshall i tilknytning idrettsplassen.

HANDLINGSPLAN

Tiltakene i bystrategien har forskjellig karakter, noen er ressurskrevende, noen krever utredninger og juridiske rammer, andre kan implementeres med mindre behov for ressurser og prosess.

Her presenteres en skisse til fremdrift og prioritering av de ulike tiltakene.

Felles suksessfaktor for tiltakene er en omforent vilje til å jobbe for gjennomføring av målene over tid, prioritering av midler og tid, samt vilje til å samarbeide, både offentlig-privat og tverrfaglig innad i kommunen.

Forutsetning for å lykkes er utvikling av tverrfaglig samarbeid og spillkretser der både kommune, organisasjoner og enkeltpersoner bidrar for felles mål.

Tiltak som videreføres i områdereguleringsplan:

- Utredning og sikring av areal til bekkeåpning
- Sikre byens grønne preg gjennom grad av utnyttning
- Gangsmett bevares og synliggjøres
- Parkering ved kirken
- Bakkeåsen park - formål park/lekeplass
- Utrede stengning av gater for gjennomkjøring
- Utrede varelevering og korttidsparkering ved Thaulows plass
- Arealbruk Thaulows plass - torg
- Næring og handel

OVERORDNEDE GREP

KUNSTNERBYEN OG MUNCHS HUS

TORGET, EPLEHAGEN OG DEN GAMLE SKOLEGÅRDEN

THAULOWS PLASS

RÅDHUSKVARTALET

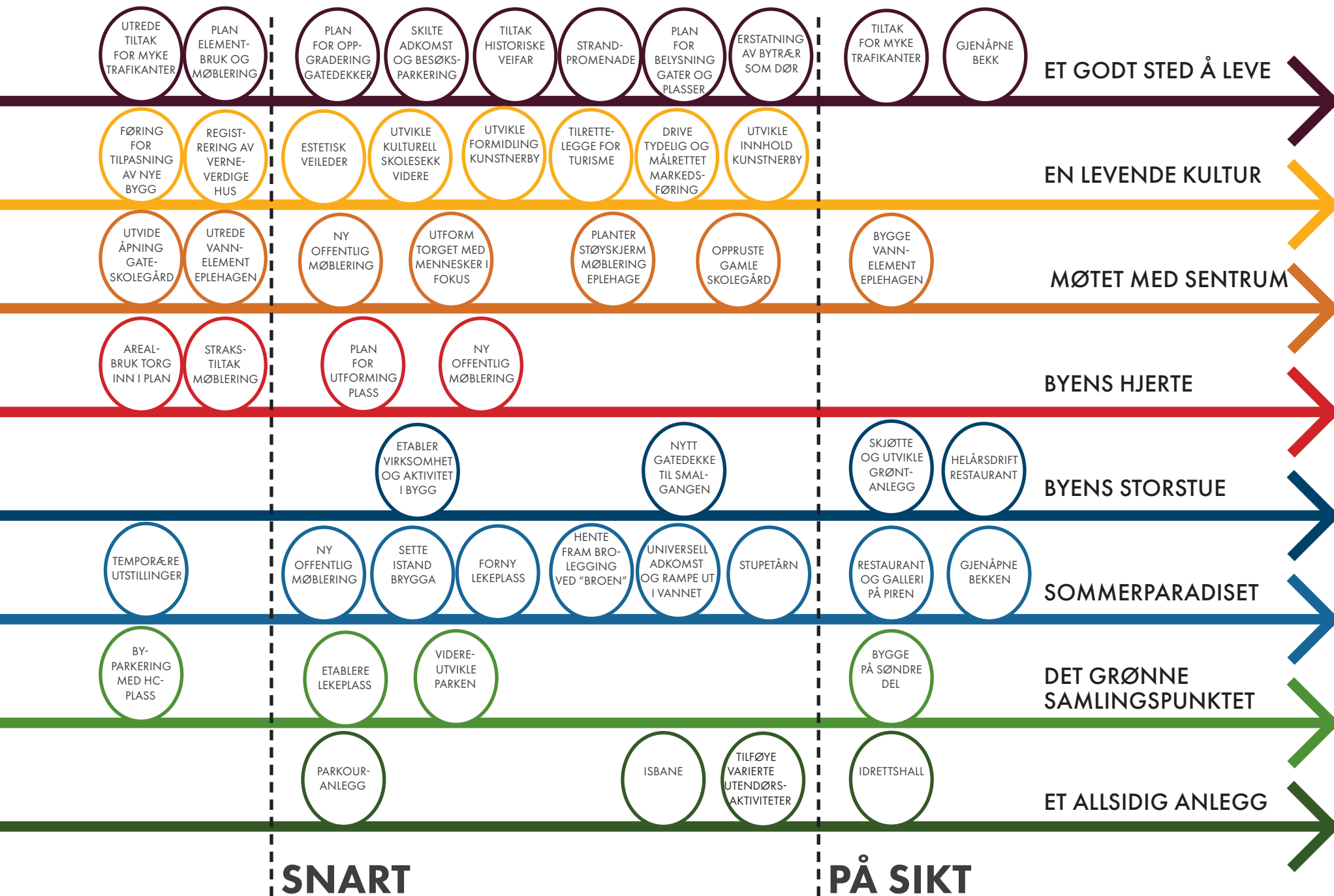
HAVNA OG BADEPARKEN

BAKKEÅSEN PARK

IDRETTSPLASSEN

NÅ

HORTEN
KOMMUNE

9

ANNAKOSTRAND OG OMLIGN HISTORIE
EDVARD MUNCH
KLÆSTØRK
I 1870 TRUKT BILDE AV EDVARD MUNCH OG HAN
I 1882 MALET BILDE, KLÆSTØRK. DA MUNCH TO
DREIER BILDE AV HOKA PÅ STRANDEN OG BILDE
SILVANE BOKBILDE. HER I EDVARD MUNCH GATE
I DERE FAMILIE KALE OG MATHILDE EBBESON
HAN DER ANNAKOSTRAND OG ANNAKOST
MATHILDE BILDE OG STRØM. I DERE CONSTANCE
SOM EN ANNAKOST BILDE HER MUNCH OG BILDE
ETTER MUNCH OG VÅR STRØM
STED KUNNE I ANNE AN
MUNCH BILDE
EDVARD MUNCH GATE

